

5, 11, 23, Sch. — 1) eine gute Eigenschaft, Tugend, Verdienst, Vorzug, hoher Grad von: उपपन्नो गुणैः सर्वैः M. 9, 141. गुणोत्कृष्ट 8, 73. गुणोत्तर Suçr. 1, 177, 3, 20. गुणैर्वा परिवर्जितः M. 5, 154. गुणहानि 9, 89. गुणान्वित von Personen 2, 247. 7, 77. नतत्र Glück versprechend 2, 30. शरीरे तृणाविधं-सि कल्पात्तस्थायिनो गुणाः Hit. I, 43. गुणौघ IND. 4, 17. को निधिर्गुणसंपदाम् R. 1, 1, 5. Kir. 5, 24. MĀKĪH. 19, 4. RAGH. 1, 9, 22. धियः 3, 30. बहू-गुणं वनम् R. 3, 21, 21. हरीकृताः खलु गुणैरुद्यानलता वनलताभिः ÇĀK. 16. बाहुण्यगुणवेदिन् M. 7, 167. कः स्थानलाभे गुणः Vorzug, Vortheil PAKKAT. II, 21. गुणद्रूपगुणाच्च Vorzüglichkeit der Gestalt R. 1, 77, 26. ते-जोगुणात् in Folge des ausserordentlichen Glanzes ÇĀK. 133. संभावना-गुण 163. सत्क्रियगुणान् 160. परिक्षिप्तगुण ein hoher Grad von Lei- den, ganz ausserordentliche Leiden MBu. 3, 14746. गुणगुणाः die Vor- züge und Mängel M. 3, 22. 9, 331. MBu. 13, 24. Hit. Pr. 47. गुणदेष्टुं dass. M. 1, 107, 117. 2, 212. 3, 22. 7, 178. 179. 9, 169. R. 3, 44, 8 (sg.). 15. नेत्रदोषगुणस्य M. 9, 330. 8, 338. Von den Vorzügen eines Kunstgedichts (काव्य) heisst es: ये रसस्याङ्गिनो धर्माः शौर्यादय इवात्मनः । उत्कर्षहेत- वस्ते स्युरचलस्थितयो गुणाः ॥ KĀJYAPR. 118, 5. fgg. SĀH. D. 604. fgg. गुण = दाषान्यद्विशेषणम् und शौर्यादि H. an. = त्यागशौर्यादि MED. ÇKDR. und WILSON (abandoning, leaving) fassen त्याग als besondere Bed. auf: — k) die sechs Vorzüge, das sechsfache Verdienst eines Kö- nigs in Bezug auf die auswärtige Politik: Bündniss, Krieg, Feldzug, Haltmachen, Theilung der Streitkräfte, Schutzsuchen bei einem Stär- kern. M. 7, 160. JĀGĀ. 1, 346. राजगुणैः षडभिः MBu. 2, 155. AK. 2, 8, 4, 19. 3, 4, 12, 19. H. 735. = संख्यादि H. an. 2, 138. MED. Die vier soge- nannten उपाय oder Hilfsmittel den Feind zu bezwingen: Unterhandlung, Bestechung, Zwiespalt, offene Gewalt werden R. 5, 81, 14 ebenfalls गुण genannt. Zu den 14 Guṇa des Bālin (vom Schol. falsch gedeutet) 4, 34, 2 vgl. MBu. 2, 155 und oben u. उपाय 2. — l) die Eigenschaften der Laute, die sog. äussere Articulation, वाक्प्रपत्ता: (nämlich: घोष, झ- घोष, नाद, श्वास, संवार, विवार, श्रुत्यप्राण, मूलाप्राण und die drei Ac- cente; vgl. P. 1, 1, 9, Sch.) P. 1, 1, 50, Sch. सुतो ऽप्यनेन विधीयते न गुण- मात्रम् d. i. nicht bloss der Accent KĀç. zu P. 8, 2, 101. — m) die unter- geordnete, secundäre Vocalverstärkung (im Gegens. zu वृद्धि der vollen, welche P. 4, 1, 1 auch zuerst bestimmt wird) d. i. die Vocale झ (झ्र, झल्; vgl. P. 4, 1, 51), ण und ओ P. 4, 1, 2, 3 u. s. w. Nir. 10, 17. गुणवृद्धि oder वृद्धिगुणौ gaṇa राजस्तादि zu P. 2, 2, 31. — n) Sinneswerkzeug H. an. MED. VAIĠ. — o) Koch AK. 2, 9, 28. TRIK. 3, 3, 125. H. 772. H. an. MED. Diese Bed. hat गुणकार, aber wohl schwerlich das einfache गुण. — p) ein Bein. Bhīma's (vgl. गुणकार) H. an. — 2) f. गुणा a) N. eines Grases, = ह्रवा RĀGĀ. im ÇKDR. = मूवा (woraus Bogensehnen verfertigt wer- den) WILS. nach derselben Aut. — b) ein best. Parfum (मोसरोहिणी) RĀGĀ. im ÇKDR. — c) N. pr. einer Fürstin RĀGĀ-TAR. 4, 695. — Vgl. गौण, निर्गुण, विगुण, सगुण.

गुणक m. 1) Rechner (wohl eine Verwechslung mit गणक) WILS. — 2) Multiplier (von गुण oder गुण्य) COLEBR. Alg. 5. — 3) N. pr. eines Kranzwinders HARIV. 4479.

गुणकरपाठव्यूह (गुण-कं + व्यूह) m. Titel eines buddh. Werkes BURN. Intr. 220. fg. — Vgl. करपाठव्यूह.

गुणकरी f. = गोण्डकिरी Glt. p. VIII.

गुणकर्मन् गुण + क^० n. 1) eine unwesentliche, secundäre Handlung MADHUS. in Ind. St. 1, 14. — 2) in der Gr. das entferntere Object P. 2, 3, 65, VÄRTL.

गुणकार (गुण + कार) m. Verfertiger von Nebengerichten, Nachge- richten, Leckerbissen, ein Bein. Bhīmasena's (vgl. MBu. 4, 28. fgg. 231. fgg.) TRIK. 2, 8, 15.

गुणकेतु (गुण + केतु) m. N. pr. eines Buddha LALIT. Calc. 5, 10.

गुणकेशी (गुण + केश) f. N. pr. einer Tochter Mātali's, des Wagen- führers Indra's, MBu. 5, 3513. 3647.

गुणगान (गुण + गान) n. das Besingen der Tugenden, Lobgesang WILS.

गुणग्राम (गुण + ग्राम) m. ein Verein von Tugenden, Vorzügen H. 1414. BHARTR. 3, 23. Glt. 2, 10.

गुणभ्राकिन् गुण + भ्रा^० adj. Jmdes Vorzüge anerkennend VET. 34, 7.

गुणघातिन् (गुण + घा^०) adj. Jmdes Tugenden vernichtend, Verläumder WILS.

गुणचन्द्र (गुण + चन्द्र) m. N. pr. eines Mannes ÇUK. 42, 19. eines Scholiasten Z. d. d. m. G. 2, 339 (168, b).

गुणज्ञ (गुण + ज्ञ) adj. f. fremde Tugenden anerkennend: गुणिनि गुणज्ञो रमते नागुणशीलस्य गुणिनि परितोषः Hit. I, 182 (von UDBHATA nach ÇKDR.). BHARTR. 2, 33. KATHĀS. 4, 10.

गुणात्स् (von गुण) adv. gemäss den drei Grundeigenschaften alles Seienden BHAG. 18, 29. von Seiten der guten Eigenschaften, der Vorzüge: गुणातो ऽधिकः M. 11, 185. गुणात्स्त्रेन तुष्टाव R. 3, 4, 48. मेने हि गुणात्स्ता- नि (ध्यानानि) समानि सलिलोद्भवैः 5, 13, 28. गुणातो दाषतश्चैव JĀGĀD. 1, 6.

गुणाता (von गुण) f. 1) das Untergeordnetsein, Abhängigkeit BHAG. P. 3, 26, 39. — 2) Vorzüglichkeit, Vortrefflichkeit: ततः कृत्युगे नाम कालिन गुणातां गतम् MBu. 3, 11236.

गुणात् (wie oben) n. 1) nom. abstr. von गुण Strick: तृणैर्गुणात्तमापन्नैः zu Stricken geworden Hit. I, 30. — 2) nom. abstr. zu गुण 1, e. KĀTJ. ÇR. 8, 1, 9. 15, 9, 29. 22, 8, 14. — 3) Vortrefflichkeit Suçr. 1, 184, 10.

गुणदेव (गुण + देव) m. N. pr. eines Sohnes des Guṇāḍhja KATHĀS. 8, 36.

गुणान (von गुण्य) 1) n. a) das Multipliciren COLEBR. Alg. 5. — b) das Hervorheben der Vorzüge: कृतकरि^० Glt. 7, 29. — 2) f. ई Bestimmung des Werthes einer Lesart TRIK. 2, 7, 4.

गुणानिका (von गुणानी) f. 1) Bestimmung des Werthes einer Lesart. — 2) Tanz H. an. 4, 10. MED. k. 185. — 3) Prolog eines Dramas ÇATYĀDR. bei WILS. — 4) Kranz (nach dem Schol. im ÇKDR.): दरिद्राणां चित्तम- पिगुणनिका ĀNANDAL. 3. — 5) Null, = शून्याङ्क H. an. MED. Wir ver- muthen, dass die 3te Bed. auch auf शून्याङ्क beruht. Vgl. गुणिका.

गुणानीय (von गुण्य) m. Uebung, Studium HĀR. 130.

गुणपदी (गुण + पाद्) f. Beine wie Stricke habend gaṇa कुम्भपद्यादि zu P. 5, 4, 139.

गुणप्रभ (गुण + प्रभा) m. N. pr. eines buddhistischen Lehrers VAJPR. 90. HIOUEN-TSANG I, 220. fgg. Lot. de la b. I. 338. SCHIEFNER. Lebensb. 310 (80). WASSILJEW 78.

गुणध्वंश (गुण + ध्वंश) m. Verlust aller Verdienste HĀR. 210.

